

В.Старосольським та Д.Катамаєм. Організація поділялась на два напрямки: УСС-I – студенти і УСС-II – робітнича та селянська молодь. Всього існувало 96 організацій. З самого початку в товаристві не було ідейної однотайності, а проявилися дві точки зору щодо розвитку стрільців: самостійницько-державницька та австрійсько-лоялістична. Але в кінцевому підсумку перемогла австрофільська ідея: українські національні інтереси мали йти у фарватері австрійських. Діяльність УСС розгорнулась на теренах Галичини і Буковини та проявилась у військово – організаційній і технічній підготовці їх членів. З 1913 р. «Січові Стрільці I» почали видавати перший український військовий ідеологічний журнал «Відгуки», що популяризував гасло збройної боротьби за українську державність.

Навесні 1914 р. спільними зусиллями О.Семенюка та О.Демчука було створено «Правильник піхотинців», у якому переклали необхідні військові команди українською мовою. Він містив 17 розділів, у яких регламентувалися правила внутрішньої служби, підготовки до бою, а також методика ведення бою всіма підрозділами піхоти. Згідно із задумами керівництва січового стрілецтва, дисциплінуючим фактором мали бути стрілецькі відзнаки та однострої. Основну відзнаку - січову стрічку синьо-жовтого кольору замінили на зручніші синьо-жовті кокарди. Розробили також спеціальний однострій, узявши за основу австрійську військову форму, оздобивши її в українських традиціях. За пропозицією К.Трильовського всі «Січі» і товариства «Січові стрільці» взяли участь у святкуванні 100-річчя з дня народження Т.Шевченка. 28 червня 1914 р. у Львові понад 10 тис. січовиків та півтисячі стрільців у одностріях пройшли маршем. Це був перший виступ УСС перед власним громадянством і зовнішнім світом.

Таким чином, головним завданням стрілецьких товариств протягом 1913-1914 р., стала підготовка їх членів до війни проти Росії. 6 серпня 1914 р. у львівській газеті «Діло» з'явилося звернення Головної Української Ради «До всього українського народу», в якому проголошувалась необхідність утворювати полки українських добровольців під назвою Українські Січові стрільці (УСС). Такий крок українського політичного проводу був зрозумілий, адже пролита кров і людські жертви мали, на думку українських політиків, зняти недовіру офіційної влади до українців, а в кінцевому результаті – максимально наблизити урядову політику до національних українських вимог.

Дяченко В. М.

СНУ ім. Лесі Українки

ОЛЕКСАНДР ЦИНКАЛОВСЬКИЙ : ПОВЕРНЕННЯ ІЗ ЗАБУТТЯ (ІСТОРІОГРАФІЧНИЙ АСПЕКТ)

Олександр Цинкаловський – історик, краєзнавець, археолог, літератор. Життя цієї багатогранної особистості тісно пов'язане з Волинню. Незважаючи на те, що О. Цинкаловський після Другої світової війни був відірваний від основного ареалу своїх досліджень на Волині він зайняв чільне місце серед

дослідників Волині, а його «Стара Волинь і Волинське Полісся» стала класичною книгою, без якої важко собі уявити сучасні студії з волинезнавства.

Про волинського дослідника, вченого, історика О. Цинкаловського Україна почала дізнаватися з 1990-х рр. Одною з перших слід вважати публікацію С. Кота «Олександр Цинкаловський: життя, присвячене Волині». Щоправда, широкому загалу науковців за кордоном він був відомим ще з 50 – 70 рр. ХХ ст.

Повернення його імені на Батьківщину почалося з міжнародної наукової історико-краєзнавчої конференції «Минуле і сучасне Волині і Полісся. Олександр Цинкаловський і край» у 1998 р., яка була присвячена життєвому та науковому шляху вченого. Через десять років була проведена ще одна конференція, присвячена пам'яті вченого.

Увіковічення пам'яті науковців – це, насамперед, видання їхнього доробку, праць, опублікованих ними або про них самих з ґрунтовним аналізом їхніх досліджень. У 2007 р. одну з перших цеглинок в аналізі історичної спадщини відомого земляка заклав авторський колектив на чолі з Г. Охріменком, опублікувавши монографію «Олександр Цинкаловський та праісторія Волині», в якій різносторонньо розкрито діяльність вченого. Ця праця базована на аналізі не лише археологічних відкриттів, але й розгляді його доробку в галузях нумізматики, етнографії, боністики, інших напрямів допоміжної історії.

Художньо-бібліографічна повість О. Бобака – «Час відкривати істину. Родовід Олександра Цинкаловського – патріарха волинського краєзнавства» розповідає про родовід вченого та встановлення його як науковця. Ця праця є спробою відтворити максимально повно біографію вченого, зрозуміти хто і що впливало на його формування як вченого та людини. Серед інших слід згадати і матеріал О. Дзюбан.

У сучасній вітчизняній історичній науці ми спостерігаємо дві тенденції. З одного боку – це звернення до регіональних досліджень, а з іншого – розвиток біографістики. У цьому контексті видається цікавим та важливим звернутися до постаті знаного волинезнавця – О. Цинкаловського, щоб на новому етапі розвитку науки продовжити традиції, закладені палким патріотом України, невтомним дослідником Волині – Олександром Цинкаловським.

Єремєєва І.В.
НТУ «ХПІ»

УМОВИ ПРАЦІ АКТОРІВ ХАРКІВСЬКОГО ТЕАТРУ ДЮКОВИХ (ДРУГА ПОЛОВИНА ХІХ – ПОЧАТОК ХХ СТ.)

Історія повсякденності – новий напрямок історичної науки, який змінює ракурс дослідження з глобальних політичних подій на «мовчазних свідків історії» – звичайних людей. В її рамках актуалізуються умови життя та праці широких верств населення та окремих соціальних груп.